असूया 1 Envy, intolerance, jealousy (of the happiness of others); क्रुधद्रुहेर्ष्यासूयार्थानां यं प्रति कोपः P. I. 4. 37; III. 4. 28; VIII. 1. 8. सासूयम् enviously. –2 Calumny, detraction (of the merits of others); असूया परगुणेषु दोषाविष्करणम् Sk. (= दोषारोपो गुणेष्वपि Ak.); Ms. 7. 48; R. 4. 23. –3 Anger, indignation; वधूरसूया-कुटिलं ददर्श R. 6. 82; सासूयमुक्ता सखी Ś. 2. 2.

असूयित् *a.* Envious, detracting.

असूयुः 1 Envious, jealous. –2 Displeased.

असूर *a.* Ved. Devoid of praise or worship; असूरेः सन्ति सूरयः Rv. 8. 10. 4. (स्तोत्ररहित). *ind.* In the night. **–रम्** Ved. Absence of a person to extract the Soma juice; a place devoid of praise.

असूर्त *a.* 1 Not moving (अप्रेरित) –2 unilluminated, dark. –3 unvisited, unknown, romote. असूर्ते रजो अप्यगुस्ते यन्त्वधमं तमः Av. 10. 3. 9; असूर्तरजसो नाम धर्मारण्यं महामतिः Rām. 1. 32. 7.

असूर्य *a.* Sunless; असूर्ये तमसि वावृधानम् Rv. 5. 32. 6. –*ind.* At night. **–Comp. –ग** *a.* not entering into the Sun, *i. e.* not set; ग्रहैस्ततः पञ्चभिरुच्चसंश्रयैरसूर्यगैः सूचित-भाग्यसम्पदम् R. 3. 13; (रविणास्तमयो योगो वियोगस्तूदयो भवेत्).

असूर्यपश्य *a.* [सूर्यमपि न पश्यति दृश् खश् मुम् च P. III. 2. 36] Not seeing even the sun; said of the wives of a king who, being shut up in the harem, have no opportunity of seeing the sun; असूर्यपश्या राजदाराः Sk. असूर्यपश्यान्यप्यहह सुलभान्यश्मभवनान्यरण्यानीभाजामतिपतति भाग्यं किल गिरः Viś. Guṇā. 209. **–श्या** A chaste and loyal wife. असूर्यपश्यया सूर्या हृता, तां मृगयामहे Bk. 6. 98, cf. also Śiva. B. 6. 91.

असृज् *n.* [न सृज्यते इतररागवत् संसृज्यते सहजत्वात् न-सृज्-क्विन् Tv.] 1 Blood; भूम्या असुरसृगात्मा क्व स्वित् Rv. 1. 164. 4. –2 The planet Mars. –3 Saffron. *m.* N. of the 16th of the 27 Yogas; धनी कुरूपः कुमतिर्दुरात्मा विदेशगामी रुधिरप्रकोपः महाप्रलोभी पुरुषो बलीयानसृक्प्रसूतौ किल यस्य जन्तोः ॥ Śabdak. **–Comp. –करः** [असृक् शोणितं करोति कृ-ट] the essence of the body; lymph, serum; (the process of रस turning into blood &c., is thus described by Suśr. :—रसाद्रक्तं ततो मांसं मांसान्मेदः प्रजायते । मेदसोऽस्थि ततो मज्जा मज्ज्ञः शुक्रस्य संभवः). **–ग्रहः** Mars. Bṛi. S. **–दरः** an irregular or excessive menstruation, mœnorrhagia. **–दोहः** shedding blood. **–धरा** the skin. **–धारा** 1 a stream of blood. –2 the skin. **–पः, –पाः** 'a blood-drinker', a Rākṣasa. **–पातः** the falling of blood; कृच्छ्रातिकृच्छ्रोऽसृक्पाते Y. 3. 292 (pl.) drops of blood; यथा नयत्यसृक्पातैर्मृगस्य मृगयुः पदम् Ms. 8. 44. **–वन्** *a.* Ved. drinking blood; अरायमसृक्पावानं यश्च स्फातिं जिहीर्षति Av. 2. 25. 3. **–वहा** a blood-vessel; pulse. **–विमोक्षणम्** blood-letting, bleeding. **–श्रा (स्रा) वः** bleeding.

असृपाटः, –टी [असृजः पाटी परिपाटी पृषो॰] A stream of blood.

असृणि –णी *a.* Unrestrained (as by a goad); मनोवीर्यवरोत्सिक्तमसृण्यमकुतोभयम् Bhāg. 3. 17. 22.

असृष्ट *a.* 1 Uncreated. –2 Continued. –3 Unpresented or undistributed. **–Comp. –अन्न** *a.* one who does not distribute food; विधिहीनमसृष्टान्नम् Bg. 17. 13.

असेचन, –नक *a.* That on which one cannot look enough, charming, lovely; नयनयुगासेचनकं मानसवृत्त्यापि दुष्प्रापम् S. D.

असेन्य *a.* Ved. 1 Not befitting an army. –2 Not striking; असेन्या वः पणयो वचांसि Rv. 10. 108. 6.

असेवन *a.* 1 Not serving, disregarding. –2 Not following or practising, shunning. **–नम्** Disregard, disobedience, inattention.

असेवित *a.* Neglected; disused, abstained from. **–Comp. –ईश्वर** or °द्वार *a.* not waiting at the doors of the rich or great. H.

असेवा 1 Not following or practising; न तथैतानि शक्यन्ते सन्नियन्तुमसेवया Ms. 2.96. –2 Disregard, inattention.

असोढ *a.* Not to be endured.

असौनामन् *a.* Ved. Having such and such a name. असौ नामायमिदं रूपः Bṛi. Up. 1. 4. 7.

असौम्य *a.* Not lovely, ugly, disagreeable; °कृत *a.* Troublesome; ममापि सोऽपराध्नोति यो युष्माकमसौम्यकृत् Mb. 8. 33. 41. °स्वर *a.* having a bad or croaking voice.

असौष्ठव *a.* 1 Devoid of beauty or loveliness, not in good trim; शरीरमसौष्ठवम् Māl. 1. 17. –2 Ugly, deformed. **–वम्** Worthlessness, absence of merit. –2 Deformity, ugliness.

अस्कन्न *a.* 1 Not split. अस्कन्नमद्य देवेभ्यऽआज्यं Vāj. 2. 8. –2 Not poured out or effused. –3 Not sprinkled, not covered (as a cow). –4 Permanent, durable.

अस्कन्दित *a.* Not split; not gone, not attacked; °व्रत true to one's vow.

अस्कृधोयु *a.* Not short or deficient, abundant, uninterrupted (अविच्छिन्न Sāy.); अस्मेधत्तं यदसदस्कृधोयु Rv. 7. 53. 3; 6. 67. 11.

अस्खलित *a.* 1 Unshaken, unyielding, firm, permanent. –2 unhurt, sound and safe; °भ्रातृशतः Ve. 5. –3 Not stumbling or slipping, undeviating, careful; स मे चिरायास्खलितोपचाराम् R. 5. 20; °प्रयाण *a.* with unfaltering steps, not stumbling in gait.

अस्त, अस्तु &c, see under अस्.

अस्तब्ध *a.* 1 Not firm or self-possessed, confused; –2 Not fired, moving, agile (as a bird); Rām. 3. –3 Not arrogant or obstinate; modest; Mb. 5, 12, °त्वम् want of self-possession, confusion.

अस्तक्षणम् = असूक्षणम् q. v.